

SKÚLIN Í TJØRNUVÍK KANN VERA FYRIMYND

SUNDA KOMMUNA HEVUR RÓS UPPIBORIÐ FYRI
AT GANGA UNÐAN VIÐ AT SETA HØLI AV TIL
LISTAVERKSTAÐ OG ÍBÚÐ. TAÐ HELDUR GUÐRIÐ
POULSEN, LEIRLISTAKVINNA, SUM SAMAN VIÐ
ØÐRUM Í FLEIRI ÁR HEVUR VÍST Á TØRVIN Á
LISTAVERKSTØÐUM Í TÓRSHAVNAR KOMMUNU

Dorit Hansen

✓ Veruleikin er, at nógv listafólk eru húsavill.

Tað staðfestir Guðrið Poulsen, leirlistakona og nevndarlimur í LISA. Tey seinastu árin hevur hon saman við øðrum áhaldandi víst á tørvin á betri arbeiðsumstøðum fyri myndlistafólk, men hon er alt annað enn nøgd við tað, sum er komið burturúr.

Í 2012 skipaði Guðrið Poulsen saman við øðrum fyri tiltakinum Gróðrarrúm har tey vístu á, hvat ein kommuna sum Tórshavnar kommuna hevði fingið burturúr, um tey raðfestu at geva listafólkið góðar arbeiðsumstøður.

Í fjør skipaðu listafólk aftur fyri einum átaki og vístu á Kommunuskúlan sum ein ítøkiligan bygning, sum hevði verið væl eignaður at brúkt til listaverkstaðir. Átakið nevndist Listabumban, og tað var Sóley Danielsen, sum samskipaði.

Men sambært Guðrið Poulsen hevur kommunan bara hildið listafólkum henn. Hon fegnast tí um, at Sunda kommuna við skúlanum í Tjørnuvík hevur gingið undan, hugsar kreativt og vísir, at tað ber til.

30. maí í 2014 skrivaðu Sunda Kommuna og LISA, Listafólkasamband Føroya, undir samstarvssáttmála um, at listafólk kundu nýta Tjørnuvíkar skúla. Tað var kommunan, sum bjóðaði LISA húsið at nýta sum gestaíbúð, og sambært sáttmálanum umsitur LISA húsini og leigar tey út til listafólk í styttri skeið.

Bygningurin er í tveimum hæddum. Í niðaru hædd er skúlastova, skrivastova og vesi, og uppiá er lítil íbúð við kamari og køki.

– Kommunan eigur rós uppiborið. Tey eru fyrsta kommuna, sum hevur eitt tilíkt listahús. Sjálvandi eru byrjanartrupulleikar. Vanligt skúlatilfar er til dømis framvegis í skúlanum, men kommunan hevur lurtað eftir tørvinum hjá listafólkunum, so umstøðurnar verða heilt víst betri við tíðini, sigur Guðrið Poulsen.

Fyrsta útlenska listafólkið

Floortje Zonneveld úr Amsterdam er fyrsta útlenska listafólkið, sum búleikast í gamla skúlanum í Tjørnuvík, og Guðrið er hugtikin av, hvussu væl tað hevur gingið hjá henni at búgva og arbeiða í Tjørnuvík.

– Floortje hevur dugað væl at samskipt bæði við kommununa og bygdarfólkið, og tí hevur hon lagt

eitt gott grundarlag fyri tey vitjandi listafólkini, sum koma eftir hana.

– Listafólk eru ymisk, og tað eru ikki øll sum eru so opin og frí sum Floortje, og tað skal eisini vera pláss fyri teimum, sum søkja til Tjørnuvíkar fyri at arbeiða í friði, men tað hevði týðning, at fyrsta gestahýsingin riggaði væl.

Guðrið Poulsen vísir á, at í Føroyum er eitt sterkt norðurlandskt netverk. Seinasta dømi um slíkt væl-eydnað samstarv var LeikREAD festivalurin. Men hóast hesi samstørv eru ómetallig góð og týðningarmikil, so eiga vit eisini at brúka hesar royndir til at samstarva longur út í heim. Og tá kunnu gestaíbúðir sum tann í Tjørnuvík brúkast sum ein móguleiki at bjóða útlendingum til Føroya.

– Tað at eitt listafólk vistast í longri tíðarskeið, ger tað móguligt at skapa eitt netverk. Listafólkið verður meira enn bara eitt ferðafólk. Tað hevur móguleika fyri at fáa ítøkilig samstørv í lag. Og tað hevur týðning, at vit hitta aðrar mentanir enn tær norðurlandsku, soleiðis at vit ikki bara hitta bergmálið av okkum sjálvum. Tá ið vit koma longur út, fáa vit testað okkara platform, víðkað hann og gerast harvið ríkari.

Gróðrarrúm við norskum íblástri

Á heysti í 2012 varð skipað fyri seminari í Norðurlandahúsinum um, hvussu kommunur kunnu bota um umstøðurnar hjá listafólki við listaverkstøðum og gestaatelierum. Tiltakið var nevnt Gróðrarrúm.

Guðrið Poulsen umboðandi føroysk listafólk hevði saman við táverandi stjóranum í Norðurlandahúsinum og umboðum fyri Klaksvíkar kommunu, sum er vinarbýur hjá Tróndheimi, verið í norska býnum og kannað, hvat kommunan gjørdi fyri at hýsa listafólki.

Síðan varð skipað fyri Gróðrarrúmi, har umboð fyri bæði land og kommunur vórðu boðin við, og gesta-røðarar úr Tróndheimi greiddu frá, hvussu norska kommunan hevði raðfest listina við til dømis at seta á stovn Lademoen Kunstnerverksted, sum hevur 38 atelier, sum listafólk kunnu leiga biliga í nøkur ár.

Endamálið við seminarinum var at vísa á tær góðu royndir, sum Tróndheim hevur havt av at gera íløgur í góðar arbeiðsumstøður hjá listafólki. Ætlanin

var at fáa ein atelierfelagsskap upp at standa, sum rúmaði bæði føroyskum listafólkum og útlenskum gestalistafólki. Men Guðrið Poulsen staðfestir, at tiltakið ikki fekk ta ávirkan, sum listafólkini høvdu vónað.

Tórshavnar kommuna eftirbátur

– Eftir Gróðrarrúm settu vit ein arbeiðsbólk av listafólki og fundaðust fleiri ferðir við Tórshavnar kommunu, sum er tann peningasterkasta kommunan í landinum, og kanska tann kommunan, sum man hevði størstu vónirnar til, greiðir Guðrið Poulsen frá.

Kommunan lovaði vælvild, men trý ár seinni má Guðrið staðfesta, at umstøðurnar hjá myndlistafólki í Tórshavnar kommunu bara eru versnaðar. Hon nevnr trý listafólk, sum hon veit um, sum hava mist innivist í bygningum hjá kommununi í hesum tíðarskeiði.

– Eg eri sera vónsvikin av, at Tórshavnar kommuna ikki hevur tikið okkara átak í størri álvara. Vit gjørdur eitt seríøst fyrireikingararbeiði, men blíva hildin henn. Heldur ikki átakið Listabumban sum kom seinni, hevur fingið kommununa at bretta upp um armar.

– Hvørjum arbeiðsumstøðum hava føroysk listafólk brúkt fyri?

– Veruleikin er, at nógv listafólk eru húsavill. Myndlistafólk, sjónleikarar, rithøvundar og onnur. Tað, sum listafólkini í Tróndheimi lögdu størsta dentin á, er týðningurin av at hava góðar og støðugar arbeiðsumstøður.

Guðrið leggur dent á, at talan ikki er um nýbygningar, men tvørturímóti um at finna høli, sum standa tóm.

– Arbeiðsfelagsskapirnir, sum vit vitjaðu í Tróndheimi, vóru í ávikavist einum niðurlögðum barnaskúla, einum meiaríi, einari fyrrverandi bilasølu og eini naglabrikki.

– Vit tosa nógv um fráflyting, og um hvussu vit kunnu betra um trivnaðin. Ein arbeiðsfelagsskapur hevði verið eitt attraktivt stað at komið heim til. Tað hevði verið gott fyri listafólkini, gott fyri gestalistafólk, gott fyri trivnaðin í býnum, fyri dynamikkinn og fyri synergieffektina av tilíkingum virkseimi.

“Eftir Gróðrarrúm settu vit ein arbeiðsbólk av listafólki og fundaðust fleiri ferðir við Tórshavnar kommunu, sum er tann peningasterkasta kommunan í landinum, og kanska tann kommunan, sum man hevði størstu vónirnar til,” sigur Guðrið Poulsen, sum er vónsvikin av, at Tórshavnar kommuna framvegis ikki hevur sett høli av til listaverkstaðir. Samstundis er hon hugtikin av, at ein lítil kommuna sum Sunda kommuna hevur gingið undan við at seta gamla skúlan í Tjørnuvík av til listaíbúð og listaverkstað.